

8

SINIF

KONU MODÜLÜ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Örnekliği

HANGİ MODÜLDE NELER ÖĞRENECEĞİZ?

MODÜL 1

- 🔥 Kader İnancı
 - I. Kader ve Kaza İnancı
 - II. İnsanın İradesi ve Kader
 - III. Kaderle İlgili Kavramlar

MODÜL 2

- 🔥 Kader İnancı
 - III. Kaderle İlgili Kavramlar
 - IV. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)
 - V. Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el-Kürsi ve Anlamı
- 🔥 Zekât ve Sadaka
 - I. İslam'ın Paylaşmaya ve Yardımlaşmaya Verdiği Önem

MODÜL 3

- 🔥 Zekât ve Sadaka
 - II. Zekât ve Sadaka İbadeti
 - III. Zekât ve Sadakanın Bireysel ve Toplumsal Faydaları
 - IV. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Şuayb (a.s.)
 - V. Bir Sure Tanıyorum: Maûn Suresi ve Anlamı

MODÜL 4

- 🔥 Din ve Hayat
 - I. Din, Birey ve Toplum
 - II. Dinin Temel Gayesi
 - III. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Yusuf (a.s.)
 - IV. Bir Sure Tanıyorum: Asr Suresi ve Anlamı

MODÜL 5

- 🔥 Hz. Muhammed'in Örnekliliği
 - I. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğruluğu ve Güvenilir Kişiliği
 - II. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Merhametli ve Affedici Oluşu
 - III. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi
 - IV. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı
 - V. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti

MODÜL 6

- 🔥 Hz. Muhammed'in Örnekliliği
 - VI. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İnsanlara Değer Vermesi
 - VII. Bir Sure Tanıyorum: Kureyş Suresi ve Anlamı

MODÜL 7

- 🔥 Kur'an-ı Kerim ve Özellikleri
 - I. İslam Dininin Temel Kaynakları
 - II. Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları
 - III. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri

MODÜL 8

- 🔥 Kur'an-ı Kerim ve Özellikleri
 - IV. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Nuh (a.s.)

Bu Ünite de Göreceğimiz Kavramlar ve Açıklamaları

Aba:

Yünün dövülmesiyle yapılan kalın ve kaba kumaştan yapılmış yakasız ve uzun üstlük.

Teberrük:

Uğur sayma.

Himaye:

Koruma, gözetme, esirgeme, koruyuculuk, gözetim.

Teminat:

Güvence.

Kamu:

Halk hizmeti gören devlet organlarının tümü.

Otorite:

Yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta, velayet.

Kâse:

Cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak.

Öksüz:

Annesi ölmüş olan (çocuk).

Kıyas:

Bir suçluyu, başkasına yaptığı kötülüğü kendisine aynı biçimde uygulayarak cezalandırma.

Vesile:

Sebep, bahane.

Şecaat:

Yiğitlik.

Yetim:

Babası ölmüş olan (çocuk), babasız.

Şefkat:

Sevecenlik.

Zelil:

Hor görülen, aşağı tutulan, aşağılanan.

I. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) DOĞRULUĞU VE GÜVENİLİR KİŞİLİĞİ

- Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamber olarak Müslümanların örnek alması gereken üstün ahlaki özellikleri şahsiyetinde toplamıştır. Hz. Peygamber inananlar için Kur'an'a göre "Üsve-i hasene" yani en güzel örnektir.

"Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin."

(Kalem suresi, 4. ayet)

"Ant olsun, Allah'ın Resulünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."

(Ahzâb suresi, 21. ayet)

Cümleler doğrudur sen doğru isen,
doğruluk bulunmaz sen eğri isen.

Yunus Emre

DOĞRULUK

"Kişinin inanç, niyet, düşüncelerinde, işlerinde, söz ve davranışlarında gerçeğe, adalete uygunluktur."

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sahip olduğu üstün ahlaki özellikler, inananlar için Allah'ın (c.c.) bir lütfudur.

"Ant olsun Allah, müminlere kendi içlerinden; onlara ayetlerini okuyan, onları arıtıp tertemiz yapan, onlara kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysa onlar, daha önce açık bir sapıklık içinde idiler."
(Âl-i İmrân suresi, 164. ayet)

- "Bir adam, 'Ey müminlerin annesi! Bize Allah'ın (c.c.) Resulü'nün ahlakından bahseder misin?' dedi. O da 'Sen hiç Kur'an okumuyor musun?' diye sordu. Adam, 'Tabii ki okuyorum.' diye cevap verince Hz. Aişe de (r.a.), 'Onun ahlakı, Kur'an (ahlakı) idi.' dedi."

ÖRNEK 1

Bir gün Yahudilerden Yesâr isimli bir çoban, Hz. Muhammed'e (sav.) geldi. Bir süre sohbet ettikten sonra İslam'ı kabul ederek Müslümanlara katılmak istedi. Ancak Peygamber Efendimiz, önce otlatmakta olduğu koyunları sahiplerine iade etmesini ve ondan sonra kendilerine katılmasını söyledi.

Bu olay Hz. Muhammed'in (sav.) aşağıdakilerden hangisine önem verdiğini göstermektedir?

- A) Emanetin önemine
- B) Çobanlık mesleğine
- C) Savaşın önlenmesine
- D) Müslüman olmanın faziletine

- "Allah'ım! Yaratılışımı güzel kıldığın gibi ahlakımı da güzelleştir. Beni kötü ve hoş gitmeyen huylardan uzak tut. Allah'ım! Beni en güzel ahlaka yönelt. Ona yöneltecek yalnızca sensin." (Hadis-i şerif)
- Doğruluk, peygamberlerin hayatlarının hiçbir anında, hiçbir şekilde yalan söylememeleridir. Bu özelliğe sıdk denir. Güvenirlik ise peygamberlerin emanete asla ihanet etmemeleridir. Bu özelliğe de **emanet** adı verilir.
- Hz. Peygamber, yaşadığı toplumda hayatı boyunca doğruluğu ve güvenilir kişiliği ile tanınmıştır. Hayatının hiçbir anında yalan söylediği, sözünde durmadığı, aldatıp hile yaptığı asla görülmemiştir.

- Bu özelliklerinden dolayı Mekkeliler ona peygamber olmadan önce "Muhammedü'l-Emin" yani "Güvenilir Muhammed" lakabını uygun görmüştür.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) güvenilir kişiliğiyle Kâbe hakemliği olayında zor bir olayı çözmüş, onun hakemliği her Mekke tarafından takdir edilmiştir.

ÖRNEK 2

Pazarda, portakal tezgahında iyi portakalların öne, kötülerin ise arkaya dizildiğini gören Mehmet: "Acaba bunlar Peygamber Efendimizin hadisini bilmiyorlar mı?" diye düşünmüştür.

Mehmet, Hz. Peygamber'in hangi hadisini hatırlamıştır?

- A) Bizi aldatan bizden değildir.
- B) Verilen söz, sorumluluk gerektirir.
- C) İlim öğreniniz ve onu insanlara öğretiniz.
- D) Hiç kimse kendi emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir.

- Allah'tan (c.c.), "(Önce) en yakın akrabayı uyar." (Şu'arâ suresi, 214. ayet) emrini alan Hz. Peygamber, Kureyşlileri Safa Tepesi'ne toplayıp onlara şöyle seslendi:

"Ne dersiniz, size şu dağın arkasından (sizinle savaşmak üzere düşman) atlılar çıkacağını haber versem bana inanır mısınız?" Onlar, Hz. Peygambere "Biz senin hiç yalan söylediğini duymadık." diye cevap verdiler.

- Hz. Muhammed'e (s.a.v.) en çok karşı çıkan Ebu Cehil bile, "Muhammed! Sana yalancısın diyemiyorum. Ama bana göre senin söylediklerin doğru değil." diyerek Hz. Peygamberin doğru ve güvenilir bir kişi olduğunu söylemiştir.

- Hem peygamberliğinden önce hem de sonra Mekkeliler, Hz. Peygamberin dürüst ve güvenilir bir insan olduğunu çok iyi bildiklerinden kıymetli eşyalarını ona emanet olarak bırakırlardı. Çünkü birbirlerinden daha çok ona güveniyorlardı.
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamber olduğunu kabul etmeyenler bile ondan daha güvenilir kimse bulamadıkları için değerli eşyalarını ona emanet ediyorlardı.
- Hz. Peygamber de kendisine teslim edilen emanetlere asla hıyanet etmez ve onları sahiplerine sağlam bir şekilde iade ederdi. En zor anlarında ve güç durumda kaldığı zamanlarda bile bu emanetleri gerektiği gibi korur ve sahiplerine ulaştırmak için gerekli gayreti gösterirdi.
- Hz. Muhammed (s.a.v.), Medine'ye hicret etmek için yola çıkmadan önce kendisine verilen emanetleri Hz. Ali'ye (r.a.) bıraktı. Ondaki bu emanetlerin sahiplerine herhangi bir zarar gelmeden ulaştırılmasını istedi.

ÖRNEK 3

Bana şunlar hakkında söz verin, ben de size cenneti müjdeleyeyim: Konuştuğunuz zaman doğru konuşun, söz verdiğinizde sözünüzü yerine getirin, size emanet edileni koruyun!

Hz. Peygamber bu hadisiyle aşağıdakilerden hangisini öğütlemektedir?

- A) Danışarak iş yapmayı
- B) İnsanlara değer vermeyi
- C) Güvenilir bir insan olmayı
- D) Merhametli ve hoşgörülü olmayı

"Müslüman elinden ve dilinden başkalarının güvende olduğu kimsedir."
(Hadis-i şerif)

“Bir kişinin kalbinde aynı anda iman ile küfür, doğruluk ile yalancılık, hıyanet ile emanet bir arada bulunmaz.”

(Hadis-i şerif)

- “Münafığın alameti üçtür: Söz söylediği zaman yalan söyler, söz verdiği zaman sözünde durmaz, kendisine bir şey emanet edildiği zaman hıyanet eder.” (Hadis-i şerif)

- Abdullah b. Amr b. Âs adlı sahabe şöyle anlatır: “Bir gün Hz. Peygamber (s.a.v.) evimize ziyarete geldi. Ben henüz küçücük bir çocuktum. O, otururken ben oyun oynamak için dışarı çıkmak istedim.

Bu sırada annem, “Abdullah! Yanıma gel. Bak sana ne vereceğim!” dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber, “Çocuğa ne vereceksin?” diye sordu. Annem, “Ona hurma vereceğim.” deyince, Hz. Peygamber şöyle buyurdu: “Eğer çocuğa bir şey vermeseydin, bu söz (amel defterine) bir yalan olarak yazılacaktı.”

- Hz. Muhammed (s.a.v.) bir gün pazarda dolaşırken bir buğday yığını dikkatini çekti. Hububatı satan adamın yanına gelerek buğday yığınının elini soktu. Ancak buğdayın altı görüldüğü gibi çıkmamış, Hz. Peygamberin parmakları ıslanmıştı.
- Satıcıya ıslaklığın nedenini sorduğunda, yağmurdan kaynaklandığı cevabını aldı. Bunun üzerine satıcıya, “Öyleyse insanların görmeleri için ıslak olan kısmı üste koyman gerekmez miydi?” dedi.
- Satıcı, kuru ve ıslak olan buğdayı ayırmadan satmak suretiyle insanları aldatmaktaydı. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: “...Bizi aldatan bizden değildir.”

ÖRNEK 4

H. Muhammed, hiçbir zaman emanete ihanet etmemiş, en zor zamanlarda bile emanetleri koruyarak sahiplerine geri vermiştir. Örneğin, Mekke'den Medine'ye hicret ederken, yaşamı tehlikede olduğu hâlde, emanetleri sahiplerine vermesi için Hz. Ali'yi görevlendirmiştir.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Hz. Muhammed'in güvenilirliği
- B) Hz. Muhammed'in merhameti
- C) Hz. Muhammed'in adaleti
- D) Hz. Muhammed'in sabrı

- Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'ın (c.c.), “**Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol...**” (Hüd suresi, 112. ayet) emrine uyarak dosdoğru bir hayat yaşamış, inananlara da “Allah'a inandım de, sonra dosdoğru ol!” öğüdüyle yol göstermiştir.
- Allah'ın en önemli buyruklarından biri, doğru ve güvenilir olmaktır. Dolayısıyla doğru ve güvenilir olmak iyi Müslüman olmanın gereğidir. Bizler Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğruluk ve güvenilirliğini örnek almalı, toplumun her kesimine karşı verdiğimiz sözleri her zaman yerine getirmeliyiz.

TÖDEV fasikülünde bulunan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi bölümünü çözmeyi unutmayınız.

II. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) MERHAMETLİ VE AFFEDİCİ OLUŞU

- Merhamet, korumak, esirgemek ve şefkat göstermektir. Acıma ve insafı davranmaktır. Kalp inceliği ve gönül yumuşaklığıdır.
- Merhamet, Allah'ın (c.c.) Rahman isminin bir yansımasıdır. Allah (c.c.), rahmeti ile yarattığı tüm canlılara acır, şefkatle muamele eder ve nimetler vererek ihsanda bulunur. Allah'tan merhamet isteyen, O'nun yarattıklarına merhamet göstermelidir.

"Merhamet etmeyene merhamet edilmez." (Hadis-i şerif)

OKUMA PARÇASI

Hz. Muhammed (s.a.v.) arkadaşlarıyla otururken yakınlarında bir kadın telaş içinde çocuğunu arıyordu. Sonunda çocuğunu buldu ve onu kucaklayıp bağrına bastıktan sonra emzirmeye başladı.

Durumu gören Hz. Peygamber yanındakilere, "Bu kadının çocuğunu ateşe atacağına inanır mısınız?" diye sordu. Onlar da, "Hayır" diye cevap verdiler.

Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Bilin ki Allah'ın kullarına olan rahmeti, bu kadının çocuğuna olan şefkat ve merhametinden çok fazladır."

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) merhameti yaşamının her döneminde açıkça görülür. O, insanlar arasında kadın, erkek, büyük, küçük, renk, din, dil ve ırk ayrımı yapmaksızın herkese sevgi, şefkat ve merhamet gösterirdi.
- Yoksullara yardım eder, yaşlıları ve hastaları ziyaret eder, onların sıkıntılarını paylaşırdı. Kölelerin bir emanet olduğunu ifade eder, köle sahiplerinin yediklerinden onlara da yedirmesi, giydiklerinden giydirmesi gerektiğini belirtirdi.
- Öksüzleri sever ve sevindirirdi. Onlara ilgi gösterir, şefkat ve merhametle yaklaşırdı.

"Ant olsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir."

(Tevbe suresi, 128. ayet)

- Hz. Peygamber, sahabeye sabah namazını kıldırıyordu. İlk rekâta yavaş okuduğu sureleri, ikinci rekâta çok hızlı okuyup namazı tamamladı. Sahabe bunun sebebini sorduğunda o, "Küçük bir çocuğun ağlamasını işittim ve kalbim sızladı. O an annesinin durumu aklıma geldi." diyerek cevapladı.

Yüreğinde sevgi ve merhamet olanın, dili de, yüzü de, gülüşü de güzel olur.

- Bazı Müslümanlar, Hz. Peygambere gelerek kendilerine yapılan eziyetlerden dolayı Mekkeli müşriklere beddua etmesini istedi. Onların bu isteğine kızan Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Ben dünyaya beddua etmek için gönderilmedim. Ben yalnız rahmet için gönderildim."
 - Çok sevdiği torunlarını öperken Hz. Peygamberi gören Temim kabilesinden Akra' b. Hâbis, "Biz çocuklarımızı öpüp sevmeyiz." demesi üzerine o şöyle buyurur: "Allah, senin kalbinden merhameti çekip almışsa ben senin için ne yapabilirim ki!"
 - Hz. Muhammed (s.a.v.) çevresindekilere hayvanlara eziyet etmemelerini, onlara fazla yük yüklememelerini ve onları aç bırakmamalarını öğütledi.
 - Allah Resulü bir devenin açlıktan bağırdığını gördü ve sahibine, "Hayvanlara gösterdiğiniz kötü muameleden dolayı Allah'tan korkmuyor musunuz?" diyerek uyarıda bulundu.
- "Benim dediğim, sizin sadece kendi aranızda merhametli olmanız değildir. Benim dediğim, sizlerin Allah'ın bütün yarattıklarına karşı merhametli olmanızdır."** (Hadis-i şerif)

Peygamberimiz hayvan sevgisine çok önem vermiştir.

- Hz. Peygamber merhametinin yanında her zaman affedici olmuştur. Kendisine kötülük yapanları bile affedip onlara karşı kin ve nefret beslememiştir.
- Mekke'nin fethi gerçekleşince, oradakiler daha önce Hz. Peygambere yaptıklarından dolayı onun kendilerinden intikam alacağını zannediyorlardı.
- O ise "Benim de size sözüm, vaktiyle Hz. Yusuf'un kardeşlerine söylediği sözdür. Size bugün çıkışmak, azarlamak yoktur. Suçunuz yüzünüze vurulmayacaktır. Haydi gidin, hepiniz serbestsiniz." buyurarak ne kadar affedici olduğunu göstermiştir.

"Sen af yolunu tut, iyiliği emret, cahillerden yüz çevir."
(A'râf suresi, 199. ayet)

"İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir."
(Fussilet suresi, 34. ayet)

- Hz. Peygamber asla intikam peşinde olmadı. O, kötü sözlü ve çirkin ağızlı değildi, çarşı pazarda bağırıp çağırılmaz, kötülüğe kötülükle karşılık vermezdi; bilakis affederdi.
- Allah'ın (c.c.) kendisini affetmesini isteyen, kendisi de başkalarını affetmelidir.

"Bir kötülüğün karşılığı, onun gibi bir kötülüktür (ona denk bir cezadır). Ama kim affeder ve arayışı düzeltirse onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz O, zalimleri sevmez."
(Şûrâ suresi, 40. ayet)

ÖRNEK 5

Müslümanların büyük bir sıkıntı içinde ve baskı altında oldukları bir dönemde sahabelerden bazıları Hz. Peygamber'e gelerek bu zulmü yapanlara beddua etmesini istedi. O ise: "Ben rahmet peygamberiyim, beddua etmek için gönderilmedim." buyurdular.

Bu olayda Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi özelliği öne çıkmaktadır?

A) Merhameti	B) Cesareti
C) Adaleti	D) Kararlılığı

III. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) İSTİŞAREYE ÖNEM VERMESİ

- İstişare; bir konuda doğruyu bulmak için bilgisi olan kişilerle görüşmek ve fikir alışverişinde bulunmak anlamına gelir.
- Danışma da denilen istişare, Peygamberimizin bireysel ve toplumsal hayatında sürekli başvurduğu önemli bir iktedir.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) herkesi ilgilendiren önemli konularda arkadaşlarına danışmış ve Müslümanlarla istişare sonucunda verilen kararlara uygun hareket etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de danışmayı, Müslümanların önemli bir özelliği olarak vurgulamıştır.

"Yine onlar, Rablerinin davetine icabet ederler ve namazı kılarlar. Onların işleri aralarında danışma ile olur. Kendilerine verdiğimiz rızıktan da harcarlar."
(Şûra suresi, 38. ayet)

- Bedir Savaşı sonunda esirlere nasıl davranılacağı, Uhud Savaşı'nda düşmanın nasıl karşılanacağı ve Hendek Savaşı öncesi şehrin etrafına hendek kazılması kararları istişare neticesinde alınmış ve uygulanmıştır.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) aile üyeleriyle de kendilerini ilgilendiren konularda istişare yapmış, kız çocuklarına değer verilmeyen bir toplumda onların evliliklerine danışarak karar verilmiştir.
- Hudeybiye Antlaşması sonrası Müslümanlar arasında ortaya çıkan huzursuzluğun çözümünde Hz. Peygamberin, eşi Ümmü Seleme ile yaptığı istişare önemlidir.
- Vahiyle kesinlik kazanmayan konularda Hz. Muhammed (s.a.v.) halkın görüşlerine başvuruyor, ortak akılla alınan kararların uygulamasını bizzat gerçekleştiriyordu.
- Arkadaşları, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) tüm kararlarının, vahye dayandığını biliyorlardı. Buna rağmen çeşitli gerekçelerle farklı talepler sunabiliyorlardı. Çünkü onlar yakından tanıdıkları Allah Resulünün, Müslümanların yararına olan konularda kendilerinin fikirlerine değer verdiğinin farkındalardı.
- Bedir Savaşı öncesinde Hz. Peygamber orduyu susuz ve kumlu bir yere yerleştirmişti. Bu durum savaş stratejisi açısından pek uygun değildi. Hubâb b. Münzir (r.a.) Hz. Peygambere bu kararın Allah'ın emri ile mi yoksa savaş taktiği olarak mı alındığını sordu.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) kendi tercihi olduğunu söyleyince başka bir yere mevzilenmelerinin daha uygun olacağını dile getirdi ve Hz. Peygamber de bu teklif doğrultusunda hareket etti.

- Danışmada ortak karar alabilme ve uzman görüşüne dikkat etme öne çıkar. Ortak karar alındığı için toplumsal birliktelik kuvvetlenmiş olur. İstişare sonucu alınan karar olumsuz sonuçlar doğursa bile sorumluluk paylaşıldığı için birliktelik zarar görmez.

"Akıl gibi zenginlik, bilgisizlik gibi yoksulluk, edep gibi miras, danışmak gibi arka olamaz." Hz. Ali

ÖRNEK 6

Hz. Muhammed (sav.), Müslümanlarla beraber umre yapmak için Mekke yakınında Hudeybiye'de konakladı. Durumu haber alan Mekkeli müşrikler Müslümanları şehre sokmama kararı aldılar. Bunun üzerine Hz. Muhammed (sav.), kendileri ile konuşmak üzere Hz. Ömer'i elçi olarak göndermek istedi. Fakat o "Ya Resûlallah! Eğer Mekkeliler bana zarar vermek isterlerse orada bana sahip çıkacak yeterince akrabam yok." diyerek bu görevden affını istedi. Hz. Muhammed (sav.) de Hz. Ömer'in bu isteğini haklı buldu ve Mekke'de akrabaları güçlü olan Hz. Osman'ı elçi olarak gönderdi.

Bu metinden Hz. Muhammed (sav.) ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- İnsanların görüşlerine değer verdiğine
- Akraba ziyaretini önemseydiğine
- Temkinli ve tedbirli davrandığına
- Anlayışlı ve uzlaşmacı bir tavır sergilediğine

(2019 / LGS)

TÖDEV fasikülünde bulunan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi bölümünü çözmeyi unutmayınız.

IV. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) DAVASINDAKİ CESARET VE KARARLILIĞI

- Yiğitlik ve kahramanlık anlamına gelen cesaret; güç ve tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulunduğu güven duygusudur.
- Korku veren bir olay anında veya olağandışı durumlarda sabır ve sebat göstererek soğukkanlılığı koruyup endişeye kapılmadan sakin bir şekilde hareket etmektir.

- Peygamberimizin kişisel özelliklerinden biri de cesareti olmasıdır. Hz. Muhammed (s.a.v.), en zor ve sıkıntılı anlarda bile cesaretinden bir şey kaybetmemiştir.

Cesareti olmayanın hep bir bahanesi vardır.

- Mekkeli müşriklerin, İslam'ın yayılmasına engel olma çabalarına hatta Taif'te müşrikler tarafından taşlanarak şehirden çıkarılmasına rağmen içinde bulunduğu toplumun inanç ve âdetlerinin yanlış olduğunu cesaretle söylemiştir.
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) cesareti karşısında yaptıkları baskıların işe yaramadığını gören müşrikler Hz. Muhammed'e (s.a.v.) para, makam, mal, mülk tekliflerinde bulunmuşlar, Allah Resulü "Güneş'i sağ elime, Ay'ı da sol elime verseler yine de yolumdan dönmem..." buyurarak kararlılığını ortaya koymuştur.

ÖRNEK 7

Mekkeli müşrikler, Hz. Muhammed'i (sav.) İslam'ı anlatmaktan vazgeçirmesi için amcası Ebu Talip'e başvurdu. Ebu Talip, Hz. Peygamber'e durumu bildirdi. Davasından vazgeçmesini, artık meselenin kendisinin de üstesinden gelemeyeceği bir noktaya ulaştığını söyledi. Çok sevdiği amcasının bu sözlerine üzülen Hz. Peygamber şöyle cevap verdi: "Allah'a yemin ederim ki tebliğ görevimi terk etmem için sağ elime Güneş'i, sol elime Ay'ı verseler, sen de beni terk etsen, onların bu dediklerini asla kabul etmem. Rabb'im Allah bana yeter!"

Hz. Muhammed'in (sav.) bu tavrı aşağıdaki ayetlerden hangisi ile doğrudan ilişkilendirilemez?

- "Ey iman edenler! Allah'ın ve Peygamber'inin önüne geçmeyin. Allah'a karşı gelmekten sakının..." (Hucurât suresi, 1. ayet)
- "Nice peygamberler vardır ki... Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı gevşeklik ve zaaf göstermediler, boyun eğmediler. Allah sabredenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 146. ayet)
- "Sana emrolunanı açıkça söyle ve Allah'a ortak koşanlardan yüz çevir." (Hicr suresi, 94. ayet)
- "Kâfirlere ve münafıklara itaat etme! Onların eziyetlerine aldırma ve Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter." (Ahzâb suresi, 48. ayet)

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Örnekligi

- Peygamberimiz Allah'ın (c.c.) izin vermesiyle Medine'ye hicret kararı aldı. Hicret esnasında müşrikler tarafından takip edildikleri için Hz. Ebu Bekir (r.a.) ile Sevr Mağarası'na sığınan Hz. Peygamber en zor zamanda "... Üzülme! Allah bizimle beraberdir..." diyerek yol arkadaşısını teselli etmiş ve cesaretini göstermiştir.
- Sahabe, cesaret ve şecaatte kendilerine örnek aldıkları Hz. Muhammed'i (s.a.v.), "İnsanların en iyisi, en cömerdi ve en cesuru" olarak nitelendirmiştir.
- Enes b. Mâlik'in (r.a.) anlattığına göre bir gece Medine halkı yüksek bir ses duyarak korkmuş, bir atın üstüne atlayarak hepsinden önce sesin geldiği yöne atını süren Hz. Peygamber onları "Korkmayın, korkmayın!" diye teskin etmişti.
- Kararlılık, bir iş ve davranışta azim ve sebat göstermek, bir konuda iyi düşündükten sonra verilen karardan dönmektir. Kararlılık, Müslüman'ın ahlaki bir özelliğidir.
- Müslüman, şartlar ve durumlar ne olursa olsun imanında kesin bir sebat ve azim gösterir. Başına gelen olumlu ya da olumsuz hiçbir hâl ve hadise, müminin hayır ve iyilik üzere olmasına engel olamaz.

"Müminin durumu ne ilginçtir. Her hâli kendisi için hayırlıdır. Bu durum yalnız mümine mahsustur. Başına sevinecek bir hâl geldiğinde şükreder. Bu onun için hayır olur. Başına bir sıkıntı geldiğinde sabreder. Bu da onun için hayır olur."

(Hadis-i şerif)

- Azim, karar vermek, bir şeyi yapmak hususunda büyük bir kararlılıkla gayret göstermek anlamına gelir. Azim ve sebatın kaynağı inançlı olmaktır. Ancak Allah'a (c.c.) gerçek anlamda iman eden kişi inancını koruma uğruna elinden geleni yapma azmini gösterebilir.
- Disiplinli, verimli ve başarılı bir hayat yaşayabilmek için kararlılık, azim, sebat ve sabır gibi prensiplere dikkat etmek gerekir.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) çok az kişi hariç kendisini tüm toplumun yalanlamasına rağmen davasını anlatmaktan korkmamış, azim ve kararlılıkla tebliğine devam etmiştir. Bu uğurda taşlanmasına, ölüm tehditleri almasına rağmen davasında sebat etmiş sonunda başarıyı yakalamıştır.

"... Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et (O'na dayanıp güven). Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever."

(Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

TÖDEV fasikülünde bulunan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi bölümünü çözmeyi unutmayınız.

V. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) HAKKI GÖZETMEDEKİ HASSASİYETİ

- Hakkı gözetmek; adil olmak ve her hak sahibine hakkını vermek demektir. Peygamberimizin en belirgin özelliklerinden biri de insanlar arasında adaletle karar vermesi ve adil davranmasıdır.
- Hz. Muhammed (s.a.v.), Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de buyurduğu emrini her durumda uygulamış, en yakınları sevdikleri için bile adaletle aykırı iş yapmamıştır.

"... Eğer hükmedecek olursan, aralarında adalet ile hükmet. Çünkü Allah adil davrananları sever."

(Mâide suresi, 42. ayet)

- Peygamberimiz insanlığın huzuru için adaleti en temel ilke olarak görmüş, karar verirken hiç kimseye ayrıcalık göstermemiş, makam, mevki, zenginlik, fakirlik, akrabalık bağı gibi durumlar onun verdiği kararları etkilememiştir.

- Hak sahibinin hakkını alması konusuna dikkat etmiş, zayıf ve güçsüzlerin, çocukların, yetim ve yoksulların haklarının korunmasında daha titiz davranmıştır.

- Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlikten önceki hayatında da çevresinde adil, güvenilir ve dürüst kişiliği ile tanınmıştı.
- Peygamberimiz gençliğinde Mekke'ye dışarıdan gelenlerin karşılaşacağı zorlukları önlemek, onların can ve mal güvenliklerini sağlamak için Hilfü'l-Fudûl'un (erdemliler topluluğu) çalışmalarına aktif bir şekilde katılmış, peygamberlik sonrasında da böyle bir antlaşmaya davet edilmesi durumunda katılacağına bildirmişti.

“Ey iman edenler! Allah için hakkı titizlikle ayakta tutan, adalet ile şahitlik eden kimseler olun. Bir topluma olan kininiz, sakın ha sizi adaletsizliğe itmesin. Âdil olun. Bu, Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”

(Mâide suresi, 8. ayet)

ÖRNEK 8

Hz. Muhammed (sav.), Hz. Ali'yi bir bölgeye görev için gönderdiğinde ondan, davalı ve davacının her ikisini de dinledikten sonra hüküm vermesini istemiştir.

Bu metinde Hz. Muhammed'in (sav.) hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Hakkı gözetmedeki hassasiyeti
- B) Merhametli ve affedici oluşu
- C) Davasındaki cesaret ve kararlılığı
- D) İstişareye önem vermesi

(2019 / LGS)

- Bedir Savaşı'nda esirler arasında Hz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Abbas da vardı. Esirler tazminat ödeyerek özgürlüğüne kavuşabiliyordu. Abbas'ın, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası olduğu için tazminatsız salıverilmesi teklif edilmişti.

- Hz. Peygamber, akrabalık bağlarının adalet ilkesinin önüne geçmesini kesinlikle istememiş “Hayır, böyle bir şey olamaz, onun ödemek zorunda olduğu tazminatın bir dirhemi bile başlanamaz.” demişti.
- Ebu Hadrâd adlı sahâbi, bir Yahudi'den borç almıştı. Ancak Ebu Hadrâd söz verdiği süre içinde borcunu ödeyememişti. Bu sahâbi borcunu ödemek için alacaklıdan süreyi uzatmasını istediye de adam buna razı olmadı.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) durumdan haberdar olunca Ebu Hadrâd'dan elindeki bazı malzemeleri satarak borcunu ödemesini, alacaklıyı mağdur etmemesini söyledi. Hz. Muhammed (s.a.v.), hüküm verirken hangi dinden olursa olsun insanlar arasında adaleti gözetirdi.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) Müslüman'ın en önemli özelliğinin adalet ve güvenilirlik olduğunu bildirmiştir. Çünkü haksızlık, toplumsal karışıklığa ve çatışmaya neden olur, böyle toplumlarda kimse kendini güvende hissedemez.

“... Hak sahiplerinden yana çıkıp hakkın yerini bulmasına yardımcı olanlar, insanların en hayırlılarıdır. İçinde zayıf kimselerin incitilmeden hakkını alamadığı bir toplum yükselmez.”

(Hadis-i şerif)

- Bir toplumda adalet yerleşir ve hak sahibinin hakkı korunursa o toplum huzurlu ve güçlü olur. Bizler de Hz. Muhammed'in (s.a.v.), adaletin hâkim olduğu bir toplum meydana getirme hususundaki hassasiyetini örnek almalı ve onun gibi adil olmaya çalışmalıyız.

“Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutunuz; Şahitlik ederken kendiniz, anne babanız ve akrabanız aleyhinde de olsa, Allah için şahitlik eden kimseler olunuz. Haklarında şahitlik ettiğiniz kimseler zengin ya da fakir olsalar da (adaletten ayrılmayınız), Allah zengine de fakire de sizden daha yakındır. Arzularınıza uyup adaletten sapmayınız. Eğer şahitlik ederken gerçeği çarpıtırmanız ya da şahitlikten kaçınırsanız muhakkak ki Allah yaptıklarınızı bilir.”

(Nisâ suresi, 135. ayet)

ÖRNEK 9

Peygamberimiz güven duyulan bir insandı. Ona cahiliye döneminde güvenilen insan anlamında denilirdi.

Verilen bilginin doğru olması için boşluğa aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) son peygamber
- B) peygamberlerin efendisi
- C) en güzel örnek
- D) Muhammed'ül Emin

ÖRNEK 10

Sahabeden Ebu'l-Yeser, kendisine borcu olan kişiden borcunu talep eder. Bu kişi çok zor durumda olduğunu, bundan dolayı da borcunu ödeyemeyeceğini ifade eder. Karşısındakinin durumunu anlayan Ebu'l-Yeser, Hz. Muhammed'in (sav): "Bir kimse sıkıntı içinde olan borçluya süre verir veya borcunu bağışlarsa Allah, kıyamet gününde o kişiyi kendi gölgesinde gölgelendirir." dediğini hatırlar. Bunun üzerine de borçlu kişiye imkân bulduğunda borcunu ödeyebileceğini, bulamadığında ise kendisine hakkını helal edeceğini söyler.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Hz. Muhammed (sav), sözleri ve davranışlarıyla insanlara örnek oluşturur.
- B) İslam, kazancın emek sarf edilerek sağlanmasını öğretir.
- C) İslam, borcun kayıt altına alınmasını ister.
- D) Hz. Muhammed (sav) yardımların gizli yapılmasını tavsiye eder.

(2022 / LGS)

ÖRNEK 11

Bir sahabe Hz. Muhammed'e (sav) "Kalbim katılaştı; üzlemiyorum, ağlayamıyorum." der. Bunun üzerine Hz. Muhammed (sav) de "Yetimin sofrasına otur, muhtaçların yanında ol, onların ihtiyaçlarını gider. Kalbinde yumuşama göreceksin." buyurur.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İyilik, yapana da fayda sağlar.
- B) İnsanın en güzel özelliklerinden biri sabırdır.
- C) Kişinin, ailesine karşı sorumlulukları vardır.
- D) İyiliğe daha güzeli ile karşılık verilmelidir.

(2021 / LGS)

TÖDEV fasikülünde bulunan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi bölümünü çözmeyi unutmayınız.

GÖZÜMLER VE DOĞRU SEÇENEKLER İÇİN

İsterseniz karekodu okutabilirsiniz.

İsterseniz www.myexamy.com ulaşabilirsiniz.

www.myexamy.com

"Bu modülde yer alan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine ait konu/sorular hakkında görüş ve önerilerinizi dinkulturu@sinavyayin.com adresine mail atabilirsiniz. Teşekkür ederiz."

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ÜNİTE 4

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Örnekligi

1 Örnek Çözümü

Bu olay emanetin önemine vurgu yapmaktadır.

Doğru Seçenek A

2 Örnek Çözümü

Mehmet, metne göre Hz. Muhammed'in (s.a.v.) "Bizi aldatan bizden değildir." hadis-i şerifini hatırlamıştır.

Doğru Seçenek A

3 Örnek Çözümü

Doğru konuşmak, emanete sahip çıkmak güvenilir bir insan olmayı sağlar. Peygamberimiz de bunu öğütlemiştir.

Doğru Seçenek C

4 Örnek Çözümü

Metin, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) güvenilirliği ile ilgilidir.

Doğru Seçenek A

5 Örnek Çözümü

Metinde Hz. Muhammed'in (s.a.v.) rahmet peygamberi olduğuna vurgu yapılmaktadır. Bu da merhametle ilgilidir.

Doğru Seçenek A

6 Örnek Çözümü

Bu metinden Hz. Muhammed'in (s.a.v.) akraba ziyaretini önemseydiğine ulaşılamaz.

Doğru Seçenek B

7 Örnek Çözümü

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bu tavrı Hucurat suresi 1. ayeti ile doğrudan ilişkilendirilemez.

Doğru Seçenek A

8 Örnek Çözümü

Metinde Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hakkı gözetmedeki hassasiyetine vurgu yapılmıştır.

Doğru Seçenek A

9 Örnek Çözümü

Verilenin doğru olması için boşluğa Muhammed'ül Emin yazılmalıdır.

Doğru Seçenek D

10 Örnek Çözümü

Metinden Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sözleri ve davranışlarıyla insanlara örnek oluşturduğuna ulaşılabılır.

Doğru Seçenek A

11 Örnek Çözümü

Metinden iyiliğin yapana da fayda sağladığına ulaşılabılır.

Doğru Seçenek A